

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 50—
za en mesec .. " 4.50
za Nemčijo celoletno .. " 55—
za ostalo inozemstvo .. " 60—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48—
za en mesec .. " 4—
v pravi prejemni ušestvo .. 2.50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 10—
za Nemčijo celoletno .. " 15—
za ostalo inozemstvo .. " 15—

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna petstvarica (30 mm široka in 3 mm visoka ali uje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. 45 v
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna petstvarica K 1—
Izhaja vsak dan izvenomaj nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bozn.-here. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

JUGOSLAVIJA.

Wilson za popolno svobodo Jugoslovanov.

Odgovor Avstriji.

Dunaj, 20. oktobra. (K. u.) Besedilo odgovora Združenih držav na avstrijsko-ogrsko noto 4. t. m., ki jo je poslal državni departement potom švedskega poslanika v Washingtonu švedskemu zunanjemu ministru slove:

Državni departement, dne 18. oktobra 1918.

Gospod!

Čast mi je, potrditi prejem Vaše note z dne 7. oktobra, v kateri pošiljate predsedniku naznanilo avstrijske-ogrske vlade. Sedaj mi je predsednik dal nalog, naj Vas naprosim za prijaznost, da pošljete potom svoje vlade c. in kr. vladi naslednji odgovor:

Predsednik smatra za svojo dolžnost, da avstrijski-ogrski vladi naznani, da se s predloženim predlogom te vlade ne more pečati, ker so se po njegovi poslanici z dne 6. januarja izvršili dogodki velike važnosti, ki so kompetenco in odgovornost vlade Združenih držav nujno izpremenili. Med 14 pogoji, ki jih je takrat formuliral predsednik, je bilo tudi naslednje: Narodi Avstrije-Ogrske, katerim želimo, da bodi njihovo mesto med narodi varno in zagotovljeno, naj dobé najsvobodnejšo možnost za avtonomen razvoj. Odkar je bil ta stavek zapisan in izgovorjen pred kongresom Združenih držav, je vlada Združenih držav priznala, da med Čeho-Slovaki in nemško in avstrijsko-ogrsko državo obstoja vojno stanje in da je češko-slovaški Narodni svet de facto vojujoča se vlada, ki ima primerno avtoriteto, da vodi vojaške in politične zadeve Čeho-Slovakov.

Vlada Združenih držav je tudi na najdalekosežnejši način priznala pravičnost narodnih stremeljenj Jugoslovanov po svobodi. Predsednik tedaj ne more več priznati samo avtonomije teh narodov kot temelj miru in je prisiljen, vstrajati na tem, da naj bodo oni in ne on sodniki o tem, katera akcija avstrijske-ogrske vlade bo zadovoljila težnje in pojmovanja narodov o njihovih pravicah in določbi kot članov družine narodov.

Sprejmite, gospod, ponovno zagotovilo mojega največjega spoštovanja.

ROBERT LANSING.

Kocka je padla.

Wilson je govoril. Kratka je njegova nota, a težka kakor valjar, ki vse drobi pod sabo, kar pride podenj. Cesar niso moge storiti milijonske armade Rusov, Italijanov, Rumunov in Srbov, da bi razdrobile Avstrijo, to je dosegel Wilsonov odgovor. »Evropa je izgubila velesilo, ki je skozi stoletja soodločevala na svetu. Avstrija, ponosna habsburška monarhija, je bila.« To so besede današnje »Montagszeitung«.

Wilson Avstrije več ne priznava, zato se z njo nima ničesar pogajati. Še več. Ententa smatra, da so tisti, ki so bili sedaj del ene in iste države, kateri trenutno še skupno krvave na bojišču v istem strelskem jarku, med sabo v vojnem stanju. Čeho-Slovakom se ne priznava samo pravica ustvariti si samostojno državo, temveč ta država že obstoji in se vojskuje z Avstrijo in Nemčijo. Paradokso zveni to, a ententa vztraja na tem in ententa ima danes odločilno besedo.

Stališče entente napram razmerju med avstrijsko vlado in Jugoslavi ni tako dalekosežno kakor do Čeho-Slovakov, a nič manj radikalno. Nad Jugoslavi ni poklican za sodnika Wilson, pa tudi ne avstro-ogrska vlada, tudi nikakšen cesarski manifest, temveč edinole Jugoslavi sami in njih drugi. Doslej je kaka četvorica ljudi na Dunaju ali Budimpešti odločevala o usodi Jugoslovanov, in čim bolj so jim naši zastopniki dopovedovali, da se o nas ne sme odločati brez nas, tembolj so si nemški in mažarski mogotci tiščali ušesa, ter kovali načrte o usodi jugoslovanskega naroda. Doslej so bili avstroogrski državniški naši sodniki — trdosrčni in neusmiljeni sodniki, Wilson pa sedaj zahteva, da naj bodo odslej Jugoslavi sodniki o tem, katera akcija avstrijsko-ogrske vlade bo zadovoljila naše težnje. In tako preostane dosedanj avstrijski vladi napram nam sa-

mo ena akcija še: kolikor mogoče mirna in lahka likvidacija, kar bo v obojestransko korist, ali kakor dobro pripominja neki nemški list: če se pa najde kakšen pamenten izhod, nam more le prav biti, če se ločimo od ljudi, kateri z nami nečejo nič več imeti opraviti.

Avstrija odgovori takoj.

Dunaj, 21. oktobra. »Morgen« poroča: Avstrijsko-ogrska vlada bo že prihodnje dni odgovorila na Wilsonov odgovor, posebno še z ozirom na to, ker Wilson ni odgovoril na vprašanje, pod katerimi pogoji naj bi se pričela mirovna pogajanja.

Ententa hoče Ogrsko razdeliti.

Berlin, 21. oktobra. »Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: Med programne točke entente spada tudi razdelitev Ogrske.

Wilson za poseben mir z osrednjimi velesilami?

Dunaj, 19. oktobra. Ameriški listi pišejo: Wilson se je odločil, če bi se entente države, posebno Francija, branile skleniti z osrednjimi velesilami mir temeljem njegovih 14 točk, da sklene z njimi poseben mir in da poprej odpokliče ameriške čete iz Francije.

Burian pripravljen za demokratiziranje. Bern, 19. okt. »Gaulois« pripoznava, da je Burian pripravljen na vsa jamstva, ki jih zahteva Wilson za demokratiziranje in da se dvomi o resnobi avstrijskih državnikov glede na izpeljavo. Bati se je le, da je prišel prepozno, ker more avstrijsko vprašanje rešiti le mirovna konferenca.

Ententa in premirje.

Basel, 19. oktobra. »Times« sporoča: Ententa vstreja glede na premirje pri svojih zahtevah, pač pa izjavlja, da bo doskopna razgovorom v vprašanih miru.

Proglas na jugoslovanski narod.

Za popolno ujedinjenje SHS. — Jugoslovanski zastopniki poidejo v Svico k pogajanjem.

Narodno Veče SHS. naznanja iz svoje seje, ki se je vršila dne 17., 18. in 19. oktobra tega leta narodu Slovencev, Hrvatov in Srbov, da prevzema od tega časa naprej, pooblaščen od vseh narodnih strank in skupin, v svoje roke vodstvo narodne politike. Od sedaj naprej v splošnih narodnih vprašanjih nobena stranka, nobena politična in parlamentarna skupina ne bo več vodila nikake posebne politike niti ne bo stopila zasebno v pogajanja s faktorji izven naroda, marveč bo v vseh teh vprašanjih v hodoče edini predstavitelj in odločilni činitelj Narodno Veče.

L

Zahtevamo ujedinjenje celokupnega našega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov na vsem njegovem etnografskem teritoriju, kjer naš narod danes živi, brez ozira na katerekoli pokrajinske in državne meje, v eno samo edinstveno, popolnoma suvereno državo, urejeno po načelih politične in ekonomske demokracije, ki vsebuje v sebi odpravo vseh socijalnih in gospodarskih krivic in neenakosti.

II.

Zahtevamo, da bo na bodoči mednarodni mirovni konferenci zastopan naš narod enotno po svojih posebnih odposlancih.

III.

Vsled tega odklanja Narodno Veče načrt rešitve narodnega vprašanja, kakršen je podan v avstrijskem cesarskem manifestu z dne 16. oktobra, kakor tudi vsak bodoči predlog, ki bi imel namen rešiti naše narodno vprašanje samo deloma ter mu odvzeti njegov mednarodni značaj.

IV.

Narodno Veče smatra, da more samo s sprejetjem teh načel zjamčiti trajni mir med narodi, združenimi v svobodnih državah, in s tem omogočiti zvezo narodov in splošno razoroženje.

V.

Narodno Veče izjavlja, da se bo po oblihi načelih demokracije vsem drugorodnim manjšinam v državi Slovencev, Hrvatov in Srbov zagotovil svobodni razvoj, sosednjim državam v zaledju pa omogočil in zagotovil trgovsko-prometni dohod na morje, toda brez poseganja v našo teritorialno celokupnost in državno suverenost.

Narodno Veče pozivlja celokupni naš narod ene krvi in jezika, ene duše in enega srca, da se zastavi za uresničenje teh zahtev in načel z ono udanostjo in samozatajevanjem, ki jih zahteva sedanja usodepolna doba. Združimo se torej vsi v eno veliko, nerazdružljivo narodno kolo, kateremu je pred očmi samo veliki ideal narodnega ujedinjenja, svobode in neodvisnosti, da se s tem pokažemo vredne velike dobe, v kateri živimo in velikih nalog, katere smo prevzeli.

V Zagrebu, dne 19. oktobra 1918.

DR. ANTON KOROŠEC,
predsednik.

DR. ANTE PAVELIČ, SVETOZAR PRIBIČEVIČ,
podpredsednika.

Jugoslovanski Rubikon je prekoračen. Manifest Narodnega Veča govori danes milijonom Slovencev, Hrvatov in Srbov kot izraz avtoritativne oblasti, ki naj poslej vodi narodno politiko troimenega jugoslovanskega naroda na znotraj in zunaj. Narodno Veče kot pooblaščen zastopstvo vseh narodnih strank in zastopstvo se je proglasilo kot glavna in vrhovna instanca našega narodnega dela in boja, ki naj se ji od danes naprej podreduje vse naše sile v boju za svobodo našega naroda.

Temeljno načelo, ki vodi to našo narodno vlado, je demokracija in narodna

samoodločba. In na tem temelju je zgrajen program, ki ga proglašajo manifest Narodnega Veča. Ta program je naš popolni, maksimalni program in proklamira narodno enotnost ter politično ujedinjenje vseh treh plemen našega naroda brez ozira na deželne in državne meje. To je eden najvažnejših dokumentov v zgodovini južnih Slovencev. Odkar so se Slovenci pred več ko 1000 leti naselili na sedanjih svojih seliščih doli od Soluna gori do Tur, ni bil naš narod nikdar več tako enoten in ujedinjen, kakor je zopet danes, ko zagrebski manifest proklamira njegovo združitev: nikdar

ni bil v teh vekih poldruga tisočletja tako svoboden kot je danes, z dnem, ko je izšel proglas Narodnega Veča.

Proglas Narodne vlade Jugoslovanov, ki jo reprezentira danes Narodno Veče, je v sedanjih razmerah več ko sama zahteva ali ugotovitev, ta proglas je za nas izraz in naznanilo dejstva, ki že obstoja ter ga je troimeni naš narod po svojih zastopnikih sankcioniral. To dejstvo popolnega ujedinenja in samostojnosti nosi v sebi garancijo vseh kulturnih narodov sveta, ki po svojem glasniku Wilsonu pripoznavajo stremeljenja Jugoslovanov po svobodi in po ujedinenju. Istega dne namreč, ko je v Zagrebu izšel jugoslovanski manifest, je izšla v Washingtonu Wilsonova nota avstrijsko-ogrski vladi, kjer je podana mednarodna sankcija in garancija naši svobodi.

Ko so lansko leto naši zastopniki na Dunaju proglasili jugoslovansko deklaracijo kot svoj minimalni program, se je zdelo, da bi jugoslovansko vprašanje moglo biti rešeno v okviru habsburške monarhije. Dr. Krek je opozarjal dunajske kroge tedaj, da je to zadnja prilika za monarhijo. Tedaj je bila celo dana možnost, da se naši Jugoslovijci pridružijo tudi Srbi iz kraljevine. Toda dr. Krek je naletel na gluha ušesa in tope možgane povsod, pri vladi in vladajočih narodih. Nemci in Mažari so tako rešitev preprečili. Danes pa je naše vprašanje, ki je vedno nosilo na sebi znak mednarodne zadeve, mnogo bolj mednarodna zadeva ko kdaj poprej. Naše vprašanje urede podrobno mednarodnim potom zastopniki našega naroda samega; meritorno je namreč že rešeno z zagrebškim manifestom. Zato člani osrednjega odbora Narodnega Veča zahtevajo od avstrijsko-ogrskih oblasti potnih listov za Švico, da tam v imenu našega naroda sklenejo mir ter ugotove mednarodno stališče svobodne države združenih Slovencev, Hrvatov in Srbov.

»Dvignite glave, ker bliža se Vaše odrešenje,« je zaklical s proroškim glasom dr. Korošec na grobu našega očeta in Evangelista. Dvignimo glave in srca, ura je to! Kakor smo prenašali najhujše in najbolj krvave udarce v urah hlapčevstva in sramote z mirno hladnostjo in z onim neomajnim zaupanjem, ki ga je možna le vera v pošteno in pravično stvar; ravnotako hladno in mirno pojdemo na delo ta odločilni trenutek, ko gradimo zadnje vogle naše svobode.

Hvala bodi Bogu, ura je prišla in ni nas našla nepripravljenih.

Komunike „Narodnega Veča“.

Zagreb, 21. oktobra. Osrednji odbor, izbran dne 5. oktobra od Narodnega Veča SHS na skupščini odposlancev vseh narodnih strank iz Hrvaške, Slavonije ter Reke, Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Istre, Trsta, Kranjske, Goriške, Štajerske in Koroške ter Bačke, Banata, Baranje, Prekmurja, Medmurja, sešel se je dne 17. in 18. oktobra v Zagrebu ter je na tem sestanku izvolil svoje predsedstvo takole: Za predsednika dr. Antona Korošca, za podpredsednika dr. Ante Pavelića in Svezozarja Pribičevića, za tajnike dr. M. Drinkovića, dr. Lorkovića in dr. Budisavljevića.

Nadalje je izdal razglas Narodnega Veča SHS, s katerim se določuje o rešitvi našega narodnega vprašanja.

S tem je sprejel sledeče predloge:

1. Glede dela v saborih;
2. da se dobe potni listi za Švico članom osrednjega odbora;
3. da se osrednji odbor proglasi za permanentnega.

Odposlali so se nadalje brzojavni pozdravi Narodnim svetom Čeho-Slovakov in Poljakov.

Izjava ogrskih Jugoslovanov.

Osijek, 20. oktobra. Včerajšnji »Jug« prinaša izjavo Hrvatov in Srbov iz Bačke, Baranje, Banata, s katero se izjavljajo za popolno samostojnost svojega naroda ter zahtevajo, da bodo oni kot istokrvni bratje združeni v bodoči državi SHS. — Izjavo so podpisali najodličnejši predstavitelji ondotnega naroda.

JUGOSLOVANSKI ODPOSILANCI NA PRVEM ZBORU »NARODNEGA VEČA«.

Dne 5. in 6. oktobra se je vršil v Zagrebu prvi zbor delegatov »Narodnega Veča«. Udeleženci, katerih je bilo 62, so bili:

Dr. Anton Korošec (V. L. S.), državni in deželni poslanec; dr. Izidor Cankar (V. L. S.), glavni urednik »Slovenca«; Franc Smodej (V. L. S.), urednik »Mira«; dr. Lovro Pogačnik (V. L. S.), državni in deželni poslanec; F. Demšar (V. L. S.), državni in deželni poslanec; prof. Bogumil Remec (V. L. S.), državni in deželni poslanec; dr. Josip Jerić (V. L. S.); prof. Vesjenjak (V. L. S.); Ivan Hribar (J. D. S.); dr. Albert Kramer (J. D. S.), glavni urednik »Slovenskega Naroda«; dr. M. Brezigar (J. D. S.); deželni poslanec dr. V. Kukovec (J. D. S.); dr. Ivan Cok, Trst; ravnatelj Anton Kristan (J. D. S.).

Za Narodno organizacijo v Dalmaciji:

Dr. Ivan Krstelj; deželni poslanec dr. Mate Drinković; državni in deželni poslanec dr. Božo Vukotić; Ivo pl. Grisogono.

Za Istro:

Dr. Gjuro Červar, deželni poslanec in delegat »Političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri«; dr. Matko Laginja, državni in deželni poslanec; Vjekoslav Spincić, državni in deželni poslanec; dr. Poščić, deželni poslanec.

Za Bosno in Hercegovino:

Dr. Ljubo Galić, frančiškan; dr. Jožo Sunarić, bivši podpredsednik bosensko-hercegovinskega sabora; dr. Vladimir Čorović; dr. Tugomir Alaupović.

Za Starčevićovo stranko prava: Dr. Ante Pavelić, predsednik Starčevićeve stranke prava in poslanec; dr. Živko Petričić, podpredsednik stranke in poslanec; Ivan Peršić, poslanec; Ivan Kovačević, poslanec; dr. Ivan Krnić, poslanec; dr. Peter Maier, poslanec; Vojislav Kempf, poslanec; župnik dr. Svetozar Rittig, predsednik kluba mestnih svetovalcev Starčevićeve stranke prava; prof. Ferdo Rožić; prof. Kerubin Segvić; dr. Nikola Winterhalter; dr. Lazar Car, vseučiliški profesor; Luka Starčević; dr. B. G. Angjelinović.

Za »Hrvatsko ljudsko kmečko stranko«:

Valečić Juro; Stjepan Radić, predsednik stranke in poslanec; Vinko Lovreković, podpredsednik stranke in poslanec.

Za srbsko narodno-radikalno stranko:

Prof. Milan Nedjeljković, tajnik stranke; dr. Žarko Miladinović; Vlade Savić.

Za socijalno-demokratsko stranko:

Bukšek Vilim; Vitomir Korać; Vlade Savić.

Za skupino okoli »Novina«:

Dr. Janko Šimrak, glavni urednik »Novina«.

Za skupino okoli »Glasa SHS«:

Dr. Srgjan Budisavljević, poslanec; dr. H. Krizman; Viktor Ružić.

Za skupino okoli »Malih Novina«:

Dr. Ivan Lorković, poslanec v hrvatskem in ogrskem saboru; dr. Gjuro Šurmin, vseučiliški profesor, poslanec v hrvatskem in ogrskem saboru; dr. Zvonimir Spanić; Gjuro Matić.

Za Reko:

Dr. Rudolf Lenac.

Iz Ogrske:

Dr. Josip Reberski, za Sobotico in Sopron; dr. Ivan Novak, glavni urednik »Glasa SHS«, za Medmurje.

Narodni svet za Koroško

je dne 17. oktobra t. l. polnoštevilno zbran, pri svojem posvetovanju o določitvi severne meje bodoče Jugoslavije storil sledeči soglasni sklep: Zahtevamo kot sestavni del države SHS vse ozemlje dosedanje kronovine Koroške, kjer je prebivalo zadnja stoletja slovensko ljudstvo. Narodnim manjšinam se zagotovi zakonito varstvo.

Izjava krajevnega narodnega sveta v Trstu.

Krajevni Narodni Svet v Trstu odklanja kakor nenaravno in nesprejemljivo vsako rešitev jugoslovanskega vprašanja, po kateri bi se tudi v bodoče ločili Slovenci od Hrvatov in Srbov, zlasti če se takšna rešitev opravičuje z nedotakljivostjo dežel ogrske krone, ki služi le nasilnemu stremljenju madžarskega naroda po ohranitvi njegovega gospodstva nad nemadžarskimi narodi;

glede Trsta odklanja kakor istotako nenaravno in nesprejemljivo odtrganje tega pristaniškega mesta od njegovega zemljepisnega in gospodarskega zaledja, tembolj ker se takšno odtrganje ne more opravičiti niti po narodni sestavi prebivalstva, ki je mešano, italijansko in slovensko v mestu samem, dočim je pa bližnja in daljna okolica — že od predmestij naprej — čisto slovenska, tako da ni mogoče spraviti Trsta v državno-teritorialno zvezo z nobenim bližnjim italijanskim ozemljem drugače kakor preko slovenskih tal.

V Trstu, 19. oktobra 1918.

Slovanska delegata za varstvo naših dežel.

Dunaj, 19. oktobra. Danes se je vršil na povabilo min. predsednika barona Husareka razgovor predsednika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca z min. predsednikom, pri katerem je dr. Korošec protestiral proti baje odrejeni ustavitvi obnove primorske dežele. Min. predsednik je izjavil, da mu o taki odredbi ni ničesar znanega. Popoldne je povabil minister za javna dela Homann posl. Fon a v tej zadevi k sebi ter je konferiral z njim.

Predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je protestiral nadalje pri min. predsedniku proti preložitvi frontnih čet v jugoslovansko ozemlje. Na Kranjsko samo naj bi prišlo 150.000 mož.

Končno se je zavzemal dr. Korošec tudi za pomiloščenje še obtoženih mornarjev v Kotoru.

Dunaj, 19. oktobra. Zaradi ustavitve obnovitvenih del je bil poslanec Fon danes popoldne pri finančnem ministru in pri ministru za javna dela, ki sta izjavila, da je vest o obnovitveni akciji, ki da se je za pri-

morske dežele ustavila, popolnoma neosnovana.

Čehoslovaki za svobodo.

Posvetovanja češko-slovaškega narodnega sveta v reprezentančni dvorani.

Praga, 20. okt. V soboto se je vršila v reprezentantni zbornici seja češko-slovaškega narodnega sveta in češkega svaza. Oblasti so ukrenile obsežne varnostne odredbe. V seji so debatirali o cesarjevem manifestu, o bodoči organizaciji češko-slovaške države in o razmerju do drugih držav. Posvetovanja so trajala do poznega večera in so bila zaupna. Izid bi lahko posneli v sledečem smislu: Čehi odklanjajo vsako pogajanje o preureditvi Avstrije, ki bi ogrožala zgodovinsko entnost čeških dežel. Čeho-Slovaki zavzemajo stališče, da je češko vprašanje postalo mednarodno.

Izjava češkega Narodnega odbora.

Na sobotnem posvetovanju češkega Narod. odbora, ki se je vršilo pod predsedstvom dr. Kramařa v Pragi, je poslanec Staněk poročal o zadnjih dogodkih in nastopih. Poročila so vzeli na znanje in postopanje predsedstva Češkega svaza soglasno odobrili. Po temeljiti razpravi so sprejeli naslednjo izjavo:

Narodni odbor odobrava sklep predsedstva Češkega svaza, s katerim odklanja pogajanja o prenovitvi notranjih razmer. Z vsoto odločnosti protestira proti najnovejšim poizkusom, da se prepreči zedinjenje češko-slovaškega naroda ter spravi v nevarnost enotnost in nerazdeljivost čeških dežel. Narodni odbor in z njim brez izjeme celokupni češki narod vztraja neomajno na stališču, da za češki narod o njegovi bodočnosti ne more biti z Dunajem nobenih pogajanj. Češko vprašanje je nehalo biti vprašanje notranje preosnove Avstrije-Ogrske, postalo je mednarodno in se bo rešilo skupaj z vsemi svetovnimi vprašanji. Tudi se ne more rešiti brez pritrditve in brez sporazuma z mednarodno priznanimi deli naroda, ki se nahajajo izven mej Češke. Narodni odbor smatra za svojo dolžnost, da v imenu celokupnega naroda ponovno izjavi, da za nas ni nobene druge rešitve češkega vprašanja, nego popolna državna samostojnost in neodvisnost češko-slovaške domovine. Narodni odbor pred celim svetom z vsoto odločnosti protestira proti temu, da hočejo Ogrji svetu natveziti, da so naši slovaški bratje z ogrskim narodom neločljivo zvezani. Izjave, ki so se izsilile z vojaškim pritiskom, v svetu, ki naj se zgradi na podlagi poštene demokratične in popolne svobode vseh narodov, ne more veljati kot nepopačeno mišljenje naroda. Naši slovaški bratje najbolje vedo, kaj pomenijo svobode, ki jih jim obečajo Mažari, ker so na lastni koži izkusili, kako se narodna samoodločena pravica na Ogrskem v praksi izvaja. Slovaki vedo, da bo največje veselje češkega naroda, če bo zagotovil bratom njihove narodne posebnosti in vse, kar potrebujejo za razvoj, ker so prepričani, da je bratsko zedinjenje in skupni državi najboljšo jamstvo nove jezikovne, gospodarske in kulturne bodočnosti celokupnega češko-slovaškega naroda. Češko-slovaški narod naj zaupa Narodnemu odboru, ki je danes edini lokalni reprezentant volje celega češko-slovaškega naroda in vseh njegovih strank in bo vse storil, da doseže najvišji cilj: srečno bodočnost češko-slovaškega naroda. Češki narod v češko-slovaški državi ne bo nikoli kake druge narodnosti narodno ali kulturno zatiral. Celokupni narod s svojim trpljenjem in demokratični ustroj njegove države sta najboljša jamstva za to.

Podpredsednik Narodnega odbora poslanec Bechyne je predložil nato v imenu predsedstva vrsto važnih organizatoričnih predlogov, ki so jih odobrili. Narodni odbor ostane od sobote naprej v permanenti. Predsedstvo in prezidijalna komisija bosta vsak dan uradovala. Plenum bo imel seje redno vsakih štirinajst dni, da se bo mogel v slučaju potrebe v trenutku sniti. Število članov Narodnega odbora se potroji po ključu, ki se sklene v sporazumu z vsemi političnimi strankami.

Češki svaz je v svoji plenarni seji izjavo Narodnega odbora soglasno odobrila. Češki socialistični svet za enotno narodno falango.

Češki socialistični svet je 17. t. m. sklical zborovanje, katerega so se udeležili zastopniki množičnih ljudskih slojev in vseh treh socialističnih strank. Sprejeli so poročilo o uspehu ponedeljske akcije in izrekli dotičnemu pripravljalnemu odboru polno zaupanje. Socialistični svet se je s poudarkom zavaroval proti poizkusom meščanskih listov, da bi predstavili akcijo socialistov kot poizkus, da se razbije narodna fronta. Velikastni nastop češkega proletariata v ponedeljek vspodbuja in krepi češki narod v boju za češko-slovaško državo. Socialistični svet stoji v enotni falangi z vsemi sloji naroda.

Grof Karolyi se posvetuje s Čehi.

Praga, 20. okt. Ogrski poslanec Karolyi je prišel v soboto v Prago in se je danes v nedeljo posvetoval z voditelji Čehov.

Dunaj, 19. oktobra. Knez dr. Friderik Lobkowitz, o katerem se je govorilo, da bo bodoči namestnik na Češkem, izjavlja, da je ta kombinacija popolnoma nevezdržna.

Misija češkega plemstva v Švici.

Dunaj, 19. oktobra. Knez dr. Friderik Lobkowitz in baron Nadherny odpotujeta po naročilu visokih krogov v Švico, da dobita tam informacije.

Češko časopisje o manifestu.

Češko časopisje je cesarjev manifest več ali manj ostro odklonilo. »Venkov« je bil ves pobeljen. Glavna misel uvodnika je bila: Najbrže bi bilo pametnejše, ako bi bila vlada rekla: Za narode nočem ničesar storiti, gre mi le za to, da rešim centralizem. — »Pravo Lidu« piše: Kako si češko delavstvo predstavlja rešitev češkega vprašanja, smo pokazali v ponedeljek na ulicah glavnega mesta češko-slovaškega naroda. Smatramo se za svobodne državljane naroda, ki ima suverensko pravico, da sam odloča o svoji usodi in o obliki, ki jo boče dati svojemu političnemu, kulturnemu in gospodarskemu življenju.

Poljska.

Vsepoljska zarota proti regentskemu svetu.

Krakov, 20. oktobra. Listi poročajo iz Varšave: Radikalno krilo Vsepoljakov je pripravilo atentat na regentski svet, ne da bi o tem obvestili strankino vodstvo. Namera je bila preprečena. Hoteli so odstraniti sedanjega regentski svet ter proklamirati za nove regente: Badzyskega iz Varšave, poslanca nemškega državn. zbora Seydo iz Poznanja ter avstrijskega državn. poslanca Vytoša iz Galicije. Levo krilo iz radikalne frakcije se je takemu nasilnemu činu protivilo.

Izročitev uprave v Poljski

Z Dunaja se poroča: Avstrijsko-ogrška vlada je, kakor znano, naznanila poljski vladi, da je na željo poljske vlade pripravljena, ji izročiti upravo c. kr. okupacijskega ozemlja.

V ponedeljek bo zboroval v Varšavi posvet zastopnikov obeh vlad, da določijo podrobnosti pri prevzetju uprave.

Krakovski magistrat izključil nemščino.

Krakovski magistrat je kot politična oblast prve instance odredil, da se poslej vloge ne smejo več reševati v nemščini, marveč se mora rabiti samo poljski uradni jezik.

Za prvo poljsko trgovsko ladjo.

Varšavski mestni načelnik je prejel večjo vsoto denarja z določilom, naj da v Gdanskem zgraditi prvo poljsko trgovsko ladjo in jo krsti na ime »Wilson«.

Odgovor Nemčije.

Iz Berlina poročajo, da utegnejo odgovor Wilsonu objaviti še-le v torek, ko se snide državni zbor.

Besedilo nemške note.

Berlinski dopisnik »N. Wiener Journala« poroča, da se glasi končnoveljavno besedilo nemškega odgovora naslednje:

Nemška vlada se zavaruje proti irditvi predsednika Wilsona, da izvršuje nemška armada grozovitosti. O tem predsednik Wilson ne more soditi. Nemčija pa je pripravljena pritrčiti, da razmere preiščejo nevtalci.

Kar tiče izpraznitve zasadenih ozemelj, izjavlja Nemčija ponovno svojo pripravljenost, da jih izprazni, pripominja pa, da bo izpraznitev iz tehničnih razlogov zahtevala nekaj časa.

Podmorska vojna je povračilo proti angleški blokadi, vsled katere je propadlo na tisoče nemških otrok, žena in starčkov. Nemčija pa je v svoji mirovni pripravljenosti voljna, da se neomejeni podmorski vojni odpove in jo vodi nadalje le kot vojno s križarkami.

Premirje je stvar vojakov, ki se mora-jo o njegovi vpeljavi pogovoriti.

Takoimenovani avtokraciji se je na Nemškem z ustavnimi izpremembami napravil konec. (Nota navaja velike že izvršene kakor tudi bodoče spremembe.)

V ostalem se Nemčija zavaruje proti vmešavanju inozemstva v notranje stvari, ker mora samoodločena pravica narodov veljati tudi za Nemčijo. Nemčija je za pravični mir pripravljena, sramotnemu miru bi se pa nemški narod uprl kakor en mož.

Kako so delali odgovor Wilsonu.

Berlin, 20. oktobra. Odpošiljatev odgovora na Wilsonovo noto se je zopet zavlekla. Mogoče je, da se bo nota še danes odposlala v Bern, in od tod v Washington. Včeraj so besedilo noti nekoliko spremenili in je sedaj dovršeno. Besedilo so predložili včerajšnjemu kabinetu v odobritev. Državno prusko ministrstvo je predložilo besedilo odgovora zunanjemu odseku zve-

zneha sveta, da se o besedilu posvetuje. Tudi voditelji večinskih strank se o odgovoru obveste. Nemška vlada namerava s tem doseči, da se je odgovor sestavil s pritrilom vseh merodajnih inštant.

Nemški kancler govori v torek.

Berlin, 20. oktobra. Nemški državni kancler bo v torek imel velik govor o politični situaciji in o zunanjem položaju. Kancler bo govoril v plenarni seji državnega zbora, ki bo v torek ob 2. uri popoldne. Govoru bo sledila politična debata, ki bo trajala tri dni.

Wilson za brezpogojno vrnitev Alzacije-Lorene.

Z ozirom na gotove dvome, ki so nastali glede Wilsonovega stališča nasproti vprašanju Alzacije-Lorene, je dobil sotrudnik »New York Times« na merodajnem mestu zagotovilo, da zahteva predsednik Wilson vrnitev Alzacije-Lorene Franciji. Alzaško vprašanje ne spada med probleme, o katerih se bodo pogajali diplomati na mirovni konferenci, marveč naj se z njegovo rešitvijo zagotovi varnost mednarodnega prava v bodočnosti.

Zahteve Anglije.

Bern, 10. oktobra. »Times« in »Morningpost« nista zadovoljni, ker podaja Wilson po lastnih vidikih izjave. Enotno politično vodstvo je sedaj potrebnejše, kakor kdajkoli prej. »Morning Post« pravi, da se ne ozirajo na koristi Angležev. Wilson mora uvideti, da mora Anglija zastopati posebne koristi, za katere se je borila in trpela. Ker sta Francija in Belgija opustošeni, je mogoče, da dobi Nemčija po vojski v industriji nadvlado in tudi v trgovini, ker so uničene trgovaške ladje. Anglija je za to prisiljena zahtevati odškodnino za potopljene ladje.

Foch bo narekoval mir.

Bern, 18. okt. Reuter javlja: Pogoje bo narekoval Foch, ki je zahteval zasedbo Metz in mostišč čez Reno, razorožitev nemške mornarice in izročitev podmornikov.

Nemčija naj okuša isto trpljenje ko ostali svet.

Dunaj, 21. okt. Tel. Comp. poroča iz Londona: »Morningpost« piše iz Washingtona: Tu imajo vtis, da hoče Wilson razrušiti zvezo med Nemčijo in Avstrijo. Amerika bi dogovor z Nemčijo smatrala le kot kosček papirja. Amerika hoče, da Nemčija okuša isto trpljenje kot ves ostali svet.

Francija ne bo po končani vojski nadaljevala gospodarskega boja.

»Temps« poroča: Francoski kabinet je pritrdil načelno predlogu Wilsona zaveznikom, da se odpovejo gospodarskemu boju po končani vojski.

Skandinavske države zahtevajo od Nemčije severni šlezvik.

Berlin, 19. oktobra. (K. u.) Pod nadpisom »Severni šlezvik« piše »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«: Skandinavsko, posebno dansko časopisje, se peča v zadnjih dneh zelo živahno v vprašanju severnega šlezvika. Nekateri skandinavski listi pišejo, da je zadeva zrela za mirovna pogajanja in naj se torej vprašanje, ki tiče zgolj Nemčijo in enega njenega sosedu (Dansko), predloži našim nasprotnikom v sopresojo. Prav bi bilo, če bi dotični listi sprevideli, da tako pisanje položaja ne olajša.

Angleži za posebno obravnavanje vprašanj o premirju in o miru.

Rotterdam, 19. okt. »Daily Telegr.« poroča: Angleški vojni kabinet je sklenil soglasno, naj se loči vprašanje premirja od vprašanja miru. Vmešavanje vprašanja, o katerih sta kompetentna Haigh in Foch, so odklonili. Vojni kabinet se zavzema za nadaljevanje mirovnih razgovorov in čaka nadaljnjih sovražnikovih.

Znamenja miru.

Genf, 20. oktobra. Pariška in marseillska borza poslujeta že več dni pod vtisom bodočih mirovnih pogajanj in vpisujeta kljub prepovedi dobave nasprotnim tvrdkam od 1. januarja naprej.

Berlin, 20. okt. »Humanite«, »Journal« in »Populaire« sodijo, da se bo vojska hitro bližala svojemu koncu ko pride druga nemška nota v Washington.

Sonnino o miru.

Frankobrod ob Meni, 19. okt. »Secolo« poroča: Sonnino je izjavil nemškemu dopisniku lista, da računa na sklep miru do spomladi.

Odškodovanje Belgije.

Amsterdam, 18. oktobra. (Kor. urad.) »Algemeen Handelsblad« poroča: »Daily Mail« ceni v Belgiji povzročeno škodo tako-le: Začasni stroški za poljedelstvo se proračunavajo s 24 milijoni funtov. Potrebnovali bodo 50.000 konj. Za obnovitev in nadomestilo tega, kar so vzeli Nemci iz tvornic, potrebujejo vsaj 14½ milijona funtov. Škoda pri javnih napravah znaša vsaj 18 milijonov funtov. Delavci so izgubili vsako leto 2.800.000 funtov vsako leto.

Clemenceu o obnovitvi Francije.

Pariz, 18. okt. Dvorana in galerije so prenapolnjene. Navzoči so vsi ministri. Predsednik otvori sejo z nagovorom, v katerem naznači med živahnim pritrevanjem, ki se vedno ponavlja, da so oprostili Lille, Douai, Ostende in Brügge in izražajo nado, da bo kmalu zapustil zadnji nemški vojak Francijo, Belgijo in Alzacijo-Loreno. Predsednik je izražal zahvalo in pripoznanje francoskim vojakom, zaveznikom, kralju Albertu, prebivalstvu zasedenih ozemelj in končno vsem tistim, ki so svoje življenje žrtvovali za pravico.

Nato je govoril ministrski predsednik Clemenceu, ki se je pridružil izražanju veselja in hvaležnosti predgovorniku med živahnim pritrevanjem zbornice in je rekel: Bitka traja dalje. Zbornični predsednik Vam je naznanil osvoboditev Douaja, Lilleja, Ostendeja in Brüggeja. V trenutku, ko sem stopil v sejno dvorano, sem dobil brzojavko, ki mi je naznanila osvoboditev Roubaixa in Tourcanga. (Poslanci zopet ustanejo in ploskajo.) Z zmago, je nadaljeval Clemenceu, se odpira veliko upanje; naša dolžnost je, da skrbimo za to, da nado, za katero se je prelila najboljša francoska kri, uresniči naša zbornica in vse francosko ljudstvo. Borili smo se za našo pravico, hoče se nam cela naša pravica s potrebnimi varnostmi proti povratku barbarstva. (Živahno pritrevanje.) Iz te pravice ne bomo izvajali revanše za zatiranje v preteklosti. Svoboda je, ki je pravkar po osebi naših vojakov pobila na tla vsako trinoštvo. Kar bomo storili iz te pravice je, kratko rečeno, predvsem obnove vsega francoskega življenja na vseh poljih in čez nje je potrebno, da bo osvoboditev Francije tudi osvobodila človeštvo. (Živahno odobravanje.)

Zbornica je sklenila, naj se oba govora nabijeta.

Ljienin napoveduje revolucijo v Nemčiji.

Dunaj, 21. Tel. komp. poroča iz Stockholm: Ljienin je poslal na zborovanje sovjetov pismo, v katerem izjavlja, da je Nemčija pred revolucijo. Vsakdo razume, da bo vstop Scheidemann in njegovih somišljenikov v vlado revolucijo le pospešil. Zato je ruska vlada sklenila, da postavi do spomladi en milijon mož.

Odmevi cesarjevega manifesta.

Italijanski poslanci in cesarjev manifest. Dunaj, 20. okt. Z italijanske strani se poroča: Italijanski poslanci odklanjajo ustanovitev narodnega zastopa in hočejo počakati, ker bivajo Italijani še vedno v ožjem ali širjem vojnem ozemlju.

Italijani o manifestu avstrijskega cesarja.

Chiasso, 18. oktobra. (K. u.) »Corriere della sera« in »Secolo« se pečata z manifestom in pravita, da ga niso izdali prostovoljno. »Corriere« piše: V Italiji se posebno opaža perfidnost namaravane rešitve tržaškega vprašanja, da more dobiti Trst z zaledjem posebno stališče. Na katera ozemlja se misli? Uverjeni smo, da gre za tako omejeno ozemlje, v katerem bi morala italijanska manjšina živeti skupno s slovansko večino, ki bi jo zadušila, a do Trsta nimajo Jugoslovani nobene pravice.

Nemški delegati pri Arzu.

Dunaj, 19. oktobra. »Fremdenblatt« poroča: Delegati baron Beck, Dankl, dr. Mataja in dr. Langenhan so imeli včeraj dolge konference s šefom gen. štaba generalnim polkovnikom Arzom.

Pogajanja angleških in avstrijskih državljanov v Švici.

Rotterdam, 19. okt. Angleško notranje ministrstvo izjavlja: Govorice o pogajanjih med avstrijskimi in angleškimi državniki niso utemeljene.

Z Balkana.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. oktobra. Uradno:

Pred našimi črtami ob zahodni Moravi so čete zaveznikov zopet v stiku s sovražnikom. Severno od Aleksinca smo odbili srbske napade. Vzhodno od tam smo z uspešno izvedenih podjetij naskakovalnih čet pripeljali ujetnikov.

Dunaj, 20. oktobra. Uradno:

Na jugozapadni fronti nobenih posebnih dogodkov.

V Albaniji smo naša premikanja izvedli, ne da bi nas posebno motili.

Na obeh straneh Morave smo odbili sovražnikove sunke. Srbi so zasedli Zaječar.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. oktobra. Uradno:

Nasprotnikove napade smo odbili ob Bukoviku severozahodno od Aleksinca. Nasprotnik je zasedel v Timoški dolini Zaječar.

Francosko poročilo z Balkana.

17. oktobra 1918. Premikanja zveznih čet v severni Srbiji in ob črnogorski meji se izvajajo po načrtu. Sovražnik je metal bombe v srbski mesti Niš in Prokuplje.

Srbske čete v Bosni.

Sarajevo, 20. (Posebna brzojavka.) Po vesteh, ki so došle semkaj, so se dne 15. t. m. pojavile prve srbske patrulje na bosanskih tleh pri Foči in Čajnici.

Belgrad še ni padel.

Dunaj, 21. V tukajšnjih parlamentarnih krogih se je te dni razširila vest, da je srbska konjenica prijezdila v Belgrad. Ni pa znano, če je ta konjenica še v Belgradu.

Zagreb, 21. Potnik, ki se je na poti iz Rumunije peljal v soboto, dne 19. t. m. po Donavi mimo Belgrada, je povedal našemu poročevalcu, da je dobil vtis, da Belgrad spraznjuje. V Zemunu vlada običajno življenje.

Zagreb, 21. oktobra. Vesti, ki so se te dni širile po nekaterih listih o padcu Belgrada, ne odgovarjajo dejstvom ter so prežgodnje.

Srbsko uradno poročilo.

19. oktobra. Srbi so zasedli Aleksandrovac. Francoska konjenica in srbska pehota sta zavzeli Knjaževac in Kraljevo selo.

Četaši zasedajo Črnogoro.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Cetinje, 17. oktobra 1918.

Po celi Črnigori je izbruhnila četaška vojna. Četaši so že do 12. oktobra zasedli Nikšič, Berane, Andrejevico. Avstrijci in Mažari z največjo naglico izpraznjujejo Črnogoro. Generalni guverner grof Clam-Martinic je v nedeljo, 13. t. m., komaj dosepeši z Dunaja, takoj zapustil Cetinje. Njemu so nemudoma sledila razna poveljstva, ne da bi obvestila o tem okrožna poveljstva. Vseled tega je nastal največji nered. Z vso gotovostjo računajo, da bodo četaši do nedelje (20. oktobra) zasedli Cetinje. Nevarnost je, da bodo četaši vse v Črnigori ostalo avstrijsko in mažarsko vojaštvo zajeli. Četaši s smrtjo kaznujejo vse črnogorske žene, ki so se družile in pečale z avstrijskimi in mažarskimi častniki in vojaki. O umikajoči se avstrijski albanški armadi v Črnigori ni ničesar znane. Skader in Lješ sta že v rokah četašev. Albanski orožniki, ki so vršili službo v Črnigori, so čez noč prestopili k četašem. Brezobzirno so kaznovali s smrtjo vse občinske predstojnike v Črnigori, ki so bili naklonjeni avstrijski upravi. Enako se je zgodilo tudi s konfidenti. K četašem so prestopili tudi albanski prostovoljski bataljoni. Vseled tega je še bolj upravičena bojazen, kakšna je usoda umikajoče se armade. V Andrejevici so četaši zajeli cel mažarski bataljon. Bilo je krvavo klanje.

Srbski uradniki se vračajo v Srbijo.

»Corriere della sera« poroča: Srbske vladne uradnike, ki bivajo v Italiji, je pozvala srbska vlada, naj se pripravijo na nadaljnja povelja vlade, ker se približuje konec vojske.

Mednarodno pravo.

Genf, 20. Francoski listi poročajo: Italijanske bojne ladje so pri Draču zajele avstrijski bolniški parnik »Baron Call«. Odvedle so ga v Brindisi. Tam so ga Italijani natanko preiskali in ga spet spustili, ker so našli vse v redu.

Izjava Radoslavova.

Monakovo, 20. okt. Tel. Comp.: Ob času, ko je bil Radoslavov še ministrski predsednik, se je izjavil napram sotrudniku »Regensburger Anzeigerja« sledeče: Kot politik sodim, sem opravil. To zveni kot utopija, pa moram vam že danes zatrditi, da bo na Balkanu Amerika gospodar. Vem nekoliko več, kakor časopisi in Vam morem že danes izjaviti, da se bo donavsko vprašanje rešilo s pomočjo Amerike. Ogrska in Bavarska naj nikar ne zamudita skupno z Ameriko zasledovati dobro donavsko politiko.

Boljševiki na Bolgarskem.

Berlin, 20. »Vossische Zeitung« sporoča: V Bolgariji so zasledili kmečko zaroto. Radikalne kmetске poslance so zopet aretirali, ker razpolaga stranka z dokazi, da se je organizirala v deželi velika boljševiška zarota.

Rumunija proti novi vojski.

Bukarešt, 17. oktobra. Upanje, da se kmalu ukinejo sovražnosti, je vseled zadnjega Wilsonovega odgovora zelo padlo. Ne le osrednjim velesilam prijazni rumunski krogi, marveč tudi modri možje, ki stoje na strani entente, ne žele, da se zaplete Rumunija v novo vojsko. Upajo, da bo nova konferenca prinesla vse, kar si Rumunija želi, ne da bi izzvala iznova nevarnosti vojske.

Ogrski državni zbor.

V tajni seji 18. t. m. so zahtevali poslanci Apponyjeve stranke pojasnil o dogodkih na južni meji, posebno, koliko je na meji na razpolago vojaštva in če ni mogoče poslati ojačenj. Posl. Kun, Karoly-

jev, je interpeliral, če so na zapadno fronto poslali ogrske poike.

Posl. Karolyi je vložil zakonski načrt o neodvisnosti Ogrske, glasom katerega bi vladarjeva prestolnica v Budimpešti.

V seji 19. t. m. so nadaljevali razpravo o vladni izjavi.

Posl. Stefan Szabo je rekel, da pritožbe narodnosti niso opravičene, ker jim je zagotovljen dovolj svoboda za negovanje njih jezika in vere. — Vojne nismo izgubili mi, marveč Nemci, kajti Francozi in Angleži, ki so porazili Nemčijo, niso sovražniki Ogrske. Sovražniki Ogrske so Rumuni, Rusi in Srbi, katere smo premagali. Ako poseben mir zagotovi teritorialno integriteto Ogrske, se mora skleniti. Govornik zahteva, da se morajo ogrski vojniki nemudoma poslati domov v obrambo domovine. Izvoz živil naj se takoj ustavi, ravno tako rekvizicije, izvzemši potrebščine za preskrbo armade.

Izjava Slovakov.

Posl. Juriga izjavi, da bodo v ententi po izidu včerajšnjega glasovanja smatrali, da je v ogrskem državnem zboru 73 prijateljev entente. Govornik pozdravlja samoodločbeno pravico narodov, ki jo podpirajo kralji, in predloži v imenu slovaškega Narodnega sveta (Klici: Kje je? Ali sploh obstoja?) izjavo, ki med drugim naglašja, da bi morali imeti Slovaki tudi ob sedanjih razmerah 40 zastopnikov v državnem zboru, ne pa enega. Glavne točke izjave so te-le:

V položaju, ki ga je ustvarila svetovna vojna, ustanavlja slovaški Narodni svet kot politični organ slovaškega naroda, da je svetovni duh s svetovno vojno s telesa in duha slovaškega naroda odvalil tisti kamen, ki ga je od leta 901, od vojne pri Bronislavi, oviral na upostavi in ugotavlja, da se je samoodločbena pravica slovaškega naroda zopet zbudila. Dalje ugotavlja izjavo, da hoče imeti slovaški narod na mirovnem kongresu svojega lastnega zastopnika in da odklanja vsak tuj vpliv na njene zadeve na kongresu. Izjava končuje z zahvalo Wilsonu in tistemu, ki ga je prvi razumel, kralju Karlu.

Govornik je vpletal v svoj govor pogoste slovaške citate. Mažarski poslanci so vsled tega postali nestrpni in predsednik je govornika dvakrat opomnil, naj z ozirom na dejstvo, da je službeni jezik ogrskega parlamenta mažarski, opusti slovaške citate. Posl. Juriga je nato pribil, da mu v ogrskem parlamentu ne puste slovaško navajati. Končno je govornik poleg mizral s predgovorniki, posebno z grofom Tiszom, na čigar izvajanja pa da ne polaga prav nobene važnosti.

S tem je bila razprava zaključena. Prihodnja seja v torek z dnevnim redom; utemeljevanje predlogov poslancev Karolyi-ja, Rath-ja in Apony-ja.

Fuzija ogrskih strank. — Tizza in Wekerle.

Budimpešta, 19. oktobra. Kakor znano, je ogrska vlada izdelala zakonski načrt glede izpremembe razmerja med Avstrijo in Ogrsko v zmislu personalne unije. V zvezi s tem bo izšel tudi cesarjev manifest o ustanovitvi samostojne ogrske armade. Med demobilizacijo naj se prične obenem tudi z uresničenjem samostojne armade.

Cesar je sprejel danes ogrskega hontvedskega ministra Szurmaya v avdienci, ki se je bavila z izpremembo o ogrski armadi.

Za prihodnji čas je pričakovati izpremembe tudi v ogrskih parlamentarnih strankah. Večina članov Tiszove stranke bo vstopila v stranko osemindesetnikov, ki jo je pred kratkim ustanovil ministrski predsednik Wekerle. Obe stranki bosta nadalje podpirali vladno politiko v parlamentu. Nov program združenih strank se ne bo razglasil. Nova vladna stranka bo štela najbrže 250 članov. Stranka osemindesetnikov pa ne bo ostala nedotaknjena ter bo iz te stranke izstopila cela vrsta poslancev, ki s Tiszovo stranko ne marajo sodelovati.

Izvršile se bodo tudi izpremembe v ministrstvu. Te izpremembe pa se bodo izvršile šele čez nekaj časa. V poglavitnem obstojajo izpremembe v tem, da bodo nekateri politiki Tiszove stranke, zatrjuje se, da trije, imenovani za ministre.

Reka, 19. oktobra. Poslanec za Reko, Ossojnak, je naznanil predsedniku stranke osemindesetnikov pismeno, da je izstopil iz stranke, ker ne more pritrčiti nameravanemu fuzioniranju s Tiszovo stranko narodnega dela.

Zahodno bojišče.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. okt. Uradno:

Med Brüggejem in Lyso smo odbili več sovražnih napadov. Severnovzhodno od Kortryka smo vrgli čez reko nazaj sovražnikove dele, ki so se od zadnjih bojev še držali na vzhodnem bregu Lyse. Jugozahodno od Kortryka smo zabranili prehodne poskuse.

Vzhodno od Lilleja in Douaja je sovražnik sledil včeraj do črte Aen-Tempe-ve-Fines-Masquette.

Med La Cateaujem in Oiso so silni sovražnikovi napadi trajali dalje. Jugovzhodno od Le Cateauja je vdrl sovražnik do Bazuela, v Andignyskem gozdu do južnega roba Wassignya. Na ostali široki napadalni fronti je sovražnikov naval omagal pred našimi najprednejšimi črtami in v njih. Bazuel smo z naskokom zopet vzeli. Pri Aisonvilleju in južno od tod boreče se čete so tudi včeraj odbile vse sovražnikove napade. V večernih urah in tekom noči smo tam odstavili naše črte od sovražnika.

Ob Oisi so pri Orygnyju in severno od njega omagali ponovni sovražnikovi napadi.

Sovražnik je ob Aisni nadaljeval svoje napade pri Olizyju in Grandpréju ter jih je razširil čez Vouziers proti severu do Briquenaya in do Vandija. Pri Falaisi se je sovražnik ustalil na vzhodnem bregu Aisne. S protisunkom smo zabranili njegove poskuse, da bi v varstvu močnega streljanja prodiral na višinah vzhodno od Aisne. Med Olizyjem in Grandpréjem so pred našimi črtami omagali ponovni napadi francoskih in ameriških divizij.

Na obeh straneh Moze je bil dan miren izvzemši motilnega streljanja in močnejših bojov pehote.

pl. Ludendorff.

Berlin, 20. oktobra. Uradno:

Na Flanderskem smo nadaljevali 18. oktobra naznanjena umikanja in izpraznili Brügge, Thielt in Kortryk ter zasedli nove postojanke. Pred temi so se vršili živahni boji. Zvečer je stal sovražnik jugovzhodno od Sluisa ob belgijsko-nizozemski meji, zahodno od Maldegema-Ursela, pri Poekjeji in Markeghemu. Severnovzhodno od Kortryka je izvedel z deli svojih čet sunek čez Lyso. Južno od Kortryka je dosegel cesto iz Kortryka v Tournay in nam sledil na obeh straneh Douaja jugovzhodno od črte Orhies-Marchiennes.

Na bojišču med Le Cateaujem in Oiso včeraj ni bilo bojov.

Pri naših novih postojankah ob Sambre-Oise prekopu smo v vojnem stiku z nasprotnikom.

Serre- in Souche-odsek sta bila tekom dne cilij hudih sovražnikovih napadov. Odbili smo nasprotnika, ki je prodrl severovzhodno od La Fère na severnem bregu Serre s streljanjem in pobliznim bojem. Ravno tako so južno od Crécya omagali z močnimi silami sovražni napadi v protisunkku saških bataljonov. Ob cesti Laon-Marle se je sovražnik ustalil v majhnih delih naše postojanke. Na obeh straneh Soucheske nizine smo ga po silnem boju odbili.

Sovražnik je napadal tudi na severnem bregu Aisne po močnem artiljerijskem obstreljevanju in je potisnil severnovzhodno od St. Germaina naše sprednje oddelke nekoliko nazaj. Ob Aisnejski fronti med Attignyjem in Olizyjem je okrepil nasprotnik svoje bojno delovanje. Na obeh straneh Mouziersa se je ustalil po ponovnih napadih na višinah vzhodnega brega Aisne. Poveljnik 199. pehotne divizije generalni poročnik pl. Puttkammer je z osebnim nastopom ustavil nasprotnikov napad na višinah vzhodno od Vanaya. Lorenski, šlezvikholštanski in lovski bataljoni so zavrnili med Olizyjem in Grandpréjem ponovne nasprotnikove napade pred svojimi postojankami.

Na obeh straneh Moze je bilo bojevanje tudi včeraj omejeno na streljanje.

Nemško večerno poročilo.

Berlin, 20. zvečer. Uradno: Vzhodno od Kortryka trajajo silni boji. Na obeh straneh Solesmesa in Le Cateauja so na široki fronti omagali močni nasprotnikovi napadi. Uspešni delni boji so se bili v Serreskem odseku in na višinah zahodno od Aisne. Vzhodno od Vouziersa smo odbili nasprotnikove napade.

Zopet pet milijonov Američanov.

Dunaj, 20. Tel. Comp. sporoča iz Washingtona: Ameriška vlada je stavila v prezentanski zbornici predlogo za kredit 1.000.000.000 dolarjev, da se postavi nova armada v višini 5.000.000 mož.

Boji v Mezopotamiji.

Angleško uradno poročilo.

London, 19. (K. u.) V Mezopotamiji smo razširili našo železnico severno od Tekrita do Tigrisa. Naše prednje čete so v stiku s sovražnikom 18 milj severno od Tigrisa. V Palestini smo minuli teden hitro napredovali. Naša konjenica je zasedla zdaj Homs in Tripolis. Turki so umaknili svojo fronto južno od Aleppa brez vsakega odpora in ga najbrže ne nameravajo. Na tem mestu je zbrana znatna bojna sila pod Limanom pl. Sandersom, ki šteje približno 120.000 mož in je pripravljena na najostrejši odpor.

Politične novice.

+ Tragika prepozna spoznanja. Graška »Tagespost« prinaša uvodnik, v katerem govori o treh dejecih Janezovega razodetja: vojna, lakota in smrt, ki se v sedanjih dneh razodevajo v naslednjih treh dejstvih: Lille, Cambrai, Rou-

baix; državna kriza v Nemčiji in Avstriji-Ogrski ter hripa in pljučna kuga. Vse to je spremstvo taistega vraga: vojne. Po tej ugotovitvi nadaljuje člankar: »Narodi, ki so se doslej dali vladati komaj znanim silam, iščejo sedaj zopet svojo izgubljeno svobodo in s krepkimi sunki stresajo s sebe tajno vladajoče usodne moči. Tistim, ki so jih privedli v ta čas, odvzemajo teži žezla; pregnati morajo duhove, ki so jih oni priklicali in se jih sedaj ne morejo več znebiti. Ako pogledamo na veliko, se tu pod strašnimi krči nadaljuje osvobodilni boj, ki se je začel leta 1789. tamkaj in leta 1848. tukaj, samo da ne delujejo lastne notranje sile samotvorno, marveč pritisk idej od zunaj. To je tragika prepozna spoznanja. Ako bi se bila knežja izprevidnost in demokratični duh preje zbudila, potem bi en del srednje Evrope ne nudil več slike v stanove razdeljene družbe, katere moč in slabost se je imenovala avtoriteta, katere malik je meč: vojna bi bila ostala prihranjena.« Članek zaključuje z besedami: »Mnogo je dobro, a eno je potrebno: mir.« Kdo bi bil še pred par meseci verjel, da bo graška »Tagespost« kdaj tako pisala? Tudi zanjo in tiste, ki jih zastopa, velja beseda o tragiki prepozna spoznanja.

+ Zakaj je Ogrska ustavila dobavo žita. Mažarski listi pišejo, da je Ogrska te dni zato ustavila dobavo žita Avstriji, ker je izostal premog iz Nemčije in Avstrije; tudi bencina in surovega olja iz Galicije ne more več dobiti.

+ Ogrski pritisk glede manifesta. Praški »Narodni Listy« poročajo: Cesarjev manifest so pred končno redakcijo predložili ogrskemu ministrskemu predsedniku. Le-ta je zahteval, da se uvrsti stavek, ki bo izražal varstvo integritete dežela ogrske krone. Ko tej zahtevi niso takoj ugodili, je izjavil dr. Wekerle, da mora Ogrska ob teh okoliščinah ustaviti dobavo živil.

+ »Narodni Listy« — izšli. Praga, 19. oktobra. Danes popoldne so »Narodni Listy« zopet izšli. List je bil ustavljen od 18. maja naprej. »Narodnim Listom« se je že meseca maja predlagalo, da naj zopet izidejo, če podajo garancijo glede svoje ustave. Uredništvo je takrat to odklonilo. Sedaj je uredništvo naznanilo policiji, da bo list zopet izšel, ker so se izvršile v avstrijski politiki take izpremembe, ki so popolnoma v skladu s prejšnjo politiko »Narodnih Listov«. Policija je to naznanilo vzela na znanje.

+ Švicarsko potovanje čeških zastopnikov. Iz Prage poročajo 19. t. m.: Gosposkozbornična člana princ Lobkovic in baron pl. Nadherny sta že prejela potna lista za Švico. Odpotovala bosta skupaj s poslancema Klofačem in Habermannom. Lobkovic in poljedelski minister Silva-Tarouca sta se udeležila zadnjih zaupnih posvetovanj čeških poslancev na Dunaju.

+ Češki tiskovni urad. Češko časnikarsko društvo je sklenilo ustanoviti zvezo češko-slovaških oziroma slovanskih časnikarskih korporacij in uvedlo velike priprave za ustanovitev češkega tiskovnega urada.

+ O političnih strujah na Češkem ve poročati »Pesti Naplo« to-le: Ena skupina stoji na komunističnem stališču, Stanek in tovariši pa hočejo rešiti vprašanje češke države na podlagi meščanskih načel. Obe struji sta pa edini v tem, da mora biti bodoča češka država republika. Razen tega je med češkim pleilstvom struja z grofom Silva-Tarouco na čelu, ki želi rešitve v zmislu habsburške dinastije, proti čemur pa se upirajo družine Lokowitz in Schwarzenberg.

+ Ententa za popolno samostojnost češke države. Češki listi poročajo, da je ententa za popolno ločitev Češke od Avstrije. V tem oziru ne bo prineslo jasnosti le švicarsko potovanje čeških zastopnikov, nego tudi Wilsonov odgovor.

+ Za narodno enotno Češko. Posl. Bechyně piše v »Hlasu Lidu«, da bi bilo za Čeha boljše, če bi imeli čim manj Nemcev v svoji državi. Če ostanejo Nemci v Češki, bo vladni in parlamentarni jezik češko-nemški in ne češki, in ravno tako tudi uradništvo. Kar so Čehi storili avstrijskemu parlamentu, bi storili Nemci za vsako malenkost češkemu.

+ Angleži o manifestu avstrijskega cesarja. Angleško časopisje piše skoraj brez izjeme, da je izšel manifest avstrijskega cesarja prepozno. »Times« navajajo želje Poljakov, Čehov, Jugoslovancev, Rumunov in Italijanov in pravijo, da se želje narodov ne skladajo z nadaljnjim obstojem monarhije Habsburžanov.

+ Nobene vojske za Viljema II. »Fränkische Tagespost« je objavila oster članek, v katerem pravi, da če se bo nadaljevala vojska, se ne bo za to, da se reši nemška domovina, marveč za to, da zagotove prestol Viljema II. List pravi: Če bi se bil Viljem II. žrtvoval pred 14 dnevi nemškemu ljudstvu, da bi se dosegli boljši mirovni pogoji, bi bil lahko odšel tako, da bi mu bili hvaležni njegovi nasprotniki, celo socialni demokrati, dasi jih je večkrat zasmehoval.

+ Ukrajinski Narodni svet so ustanovili dne 19. t. m. na zborovanju državnih

in deželnih poslancev Galicije in Bukovine; navzoči so bili tudi ukrajinski gosposkozbornični člani in velikaši.

+ Za odstop cesarja Viljema in za uvedbo republike v Nemčiji. Na strankarskem shodu bavorske socialne demokracije je zahteval bavorski deželni poslanec dr. Süsheim, da naj se odpove prestolu nemški cesar in cesarjevič. Deželni poslanec Leppenhörst je zahteval, naj se odpravi monarhija.

Dnevne novice.

— Smrtna kosa. Dne 17. oktobra je v Gradcu v bolnici usmiljenih bratov umrl na pljučnici po španski bolezni preč. gospod vojni kurat Anton Les, rojen 1886. l. v Vidmu pri Krškem. Nazadnje je kaplanoval v Moščenicah v tržaški škofiji. Začetkom tega meseca je bil vpoklican v vojaško službo. Po prihodu v Gradec je obol el ter v osmih dneh podlegel bolezni. Pokopan je bil 19. t. m. ob 9. uri dopoldne s sv. mašo na centralnem pokopališču v Gradcu. Naj počiva v miru.

— Vojni križec za civilne zasluge II. vrste je podelil cesar dekanu Ivanu Rojcu v Tolminu.

— Nespametna odredba finančnega ministrstva. Finančno ministrstvo je sredi septembra izdalo naredbo, s katero strogo prepoveduje žganjekuho. Proti tej naredbi sami ne bi imeli ničesar, če bi bila izdana in objavljena pravočasno. Ljudje pa so imeli za žganjekuho že naročeno sadje, ki ni bilo za drugo rabo kakor izključno za žganjekuho. Vsled te stroge ministrske odredbe ljudje ne smejo kuhati žganja in tako gre ves namočen in pripravljeni material v nič. Naši kmetje imajo vsled tega velikansko škodo. Konstatiramo, da ta odredba še do danes ni bila razglašena. Ljudje so o tem zvedeli šele po organih finančne straže. Vloženih je veliko število prošelj za dovoljenje žganjekuhe. Na teh pa višji gospodje pri finančnem ravateljstvu v Ljubljani trdovratno sede. Gospodje, ne hajte že enkrat biti birokrati in rešite nemudoma te prošnje ali pa pojdite, kamor že davno spada avstrijski birokratizem, med staro šaro. (Gospodje zato ne rešijo teh prošelj, ker imajo preveč opravila s pripravami na odhod iz Jugoslavije. Op. stavca.)

— 160 vagonov žita segnilo! Budimpešta 16. okt. Zaradi zanikrnosti osobja je segnilo v körmendskem parnem mlinu 160 vagonov žita. Proti krivcem ravnatelju dr. Rudolfu Franzu v Mariboru, Karlu Franzu v Dunajskem Novem mestu in grofu Hojosi v Budimpešti so uvedli kazensko postopanje.

— Iz angleškega ujetništva se je oglašil narednik Edvard Ažn o h, po poklicu tiskar, ki je nazadnje služil v Tirolah pri odd. strojnih pušk 17. pp. Nahaja se sedaj v Blackdown near Farnborough in je zaposlen v taboriški pisarni. Pozdravlja vse, ki so ga poznali.

— Blazen mornar streljal s topom. Korrespondenčni urad poroča uradno: V eni izmed baterij, ki ščitijo kanal pri Šibeniku, je neki zblazneli mornar začel streljati s puško, nato se mu je posrečilo, da se je polastil brzostrelnega topa, s katerim je bombardiral ladje, mesto in okolič. Škoda je majhna, pač pa je mrtev en mornar, ranjena pa en vojak in ena ženska. Zblaznelega vojaka so prijeli, preden je mogel napraviti več škode.

— Epidemična hripa hudo gospodari tudi v Šmarji. Skoro v vsaki hiši imajo bolnika. Po nekaterih hišah so vsi obležali. Imamo po tri mrljice na dan in tudi pet. Znaki bolezni so: bolnik ima vročo, bolno glavo, vsled česar se mu hoče motiti; začne bljuvati in trese ga mrz. Najboljše je, hitro v posteljo iti in se pregreji. Nevarno je, če se bolnik prehladi ali prežgodaj vstane iz postelje.

— Španska bolezen na Dunaju in v Budimpešti. Nižjeavstrijsko namestništvo je zapovedalo, da se morajo od ponedeljka naprej zapreti gledališča in koncertne dvorane, vse druge prireditve so pa že v nedeljo prepovedali. — V Budimpešti je obolelo na španski bolezni 18. t. m. zopet 1000 ljudi, umrlo jih je 73.

— Španska bolezen v inozemstvu. V Monakovu je obolelo na španski bolezni 25.000 do 30.000 oseb. Učencev ljudskih šol je obolelo do 7000. V Parizu je umrlo na španski bolezni minuli teden 700 oseb, 300 več kot prejšnji teden. V Lyonu in v Clermontu-Ferrandu in v drugih francoskih mestih so zaprli radi španske bolezni gledališča in zabavišča.

Ljubljanske novice.

Ij Posebno izdajo »Slovenca« smo izdali danes, v ponedeljek ob 9. uri zjutraj za Ljubljano.

Ij Starešine naših akademičnih društev se vabijo na diskuzijski sestanek, ki se bo vršil v torek dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v »Rožcah« hotela »Union«. Vabijo se tudi drugi naši somišljeniki.

Ij Člani slovenske Marijine kongregacije gospodov se vabijo na shod, ki se vrši danes zvečer ob pol 8. uri v kongregacijski kapelici pri jezuitih.

Ij Valentin Žun. V soboto je umrl za pljučnico g. finančni svetnik Valentin Žun. Bil je izredno delaven uradnik in izboren strokovnjak. Objavil je v slovenskem jeziku celo vrsto poljudnih razprav o finančnih zadevah. Pogreb je bil danes popoldne. Blag mu spomin!

Ij Osebnost. Prebeljeni Jugoslovanci dr. Šusteršič, ki se je blagovilil v soboto vrniti v Ljubljano, uživa v merodajnih krogih nenavadne simpatije, ker drugače si ne bi mogli tolmačiti najnovejšega ukrepa našega prijatelja dr. Skubla. Od večeraj opoldne ima namreč dr. Šusteršič dodeljenega svojega posebnega stražnika, ki ima skrbeti za blagobit njegove ekselence in spé. — Za čezurno službovanje dobiva dr. Skublova straža po 15 vinarjev na uro! Upajmo, da bo dr. Šusteršič, vpoštevajoč dejanske razmere, vsaj svoji telesni straži izposloval kak majhen priblišek.

Ij Umrl je po dolgoletnem bolehanju strojni stavec »Katoliške tiskarne«, gosp. Franc Bezljaj. Pogreb bo v torek, dne 22. oktobra ob pol dveh popoldne iz deželne bolnice. Blag mu spomin!

Ij Umrli so v Ljubljani: Anton Petelin, vrtnar, 69 let. — Marija Ojstriž, dnarica, 37 let. — Josip Lukman, občinski revež, 76 let. — Valburga Burgstaller, hišna, 15 let. — Anton Jankovič, posestnikov sin, 27 let. — Mihael Kržišnik, rejec, 20 dni. — Mihaela Slamnjak, hči šilvilje, 21 dni. — Ana Anžič, trgovska sotrudnica, 21 let. — Jožefa Mikuž, služkinja, 23 let. — Celestina Schiffer, zasebnica, 69 let. — Ciril Belec, sin železničarja, 2 meseca. — Sestra Marija Lavrencija (prej Terezija) Kürbisch, uršulinka, 30 let. — Marija Kosmač, hči tobač. delavca, 11 let in pol. — Valentin Žun, c. kr. finančni svetnik, 45 let.

Koroške novice.

k. Dr. Sommeregger. V petek, dne 18. oktobra ob pol 12. uri dopoldne je umrl v bolnišnici sester elizabetink v Celovcu bogosl. profesor dr. Franc Sommeregger. Pobrala ga je pljučnica, ki se je bila pridružila španski bolezni. Z njim izgube koroški krščanski socialci svojo duševno glavo. Dr. Sommeregger je bil nadarjen politik, ki se je zadnje leto, odkar je bil na Dunaju tajnik krščansko-socialne stranke, visoko dvignil nad tovariše v svoji stranki. Njegovi gospodarsko-politični članki so vzbujali v javnosti precejšnjo pozornost; pa tudi v nacionalnih vprašanjih se je pretil še najdalje, čeravno se ni povzp el do našega stališča. Politiko nemških Volkstagov je kot intransigentno zametaval in dosledno odklanjal vabila na Volkstage. — V duhovnika je bil posvečen leta 1904., leta 1908. je postal v Rimu doktor modroslovja, nakar se je posvetil nacionalni ekonomiji, ki jo je študiral v Berlinu. Leta 1913. je bil imenovan za profesorja zgodovine na celovski bogoslovni. Umrl je še mlad, še ne 37 let star.

k. Nevarno je zbolel č. g. Ivan Žel, kanonik v Velikovcu. Čč. gg. sobrate se prosi za memento.

Primorske novice.

p. Na c. kr. višji realki v Gorici je razpisano mesto suplenta za zgodovino in zemljepisje (ali pa za nemščino) za leto 1918-19. Prošnje je treba poslati na ravnateljstvo tega zavoda.

Prosveta.

pr Iz gledališke pisarne. Danes zvečer ostane gledališče zaprto. — V torek dne 22. t. m. se ponovi Nušičeva komedija »Svet« za abonement »C«. Vsled bolezni nekaterih članov je morala biti igra »Charleyeva tetka« odložena na sredo zvečer. — Slovensko narodno gledališče išče glasbeno naobraženega gospoda ali gospodično, ki bi bil pripravljen prevzeti mesto opernega suflerja, oziroma suflerke. Reflektanti naj se blagovolijo zglastiti v gledališki pisarni.

pr »Charleyeva tetka.« Kakor smo že poročali, vprižori se v sredo dne 23. t. m. na vseh večjih odrih dobro znana angleška veseliga »Charleyeva tetka«, katere se je vsled svoje velezabavnosti vzdržala povsod stalno na repertoirju. Vendar pa je treba povdariti, da fina veselost te igre daleč nadkriljuje prsto razposajenost raznih nemških burk. V glavni vlogi navidezne »Charleyeve tetke« nastopi Slovenec Josip Daneš.

Aprovizacija.

a. Trgovcem se bode nakazovala moka v torek, dne 22. t. m. ob 9. uri dopoldne. a. Prodajalci petroleja se vabijo, da nemudoma naznanijo ostanek petroleja ter takoj predložijo v mestni posvetovalnici vse odrezke petrolejskih kart.

Mlad prešiček

Koza

Je na prodaj na Emonski cesti 10. je na prodaj. Hrdeckega vas 35.

Brez posebnega obvestila.

Umrl je v soboto, 19. oktobra 1918, naš iskrenoljubljeni, pre-dobri soprog in oče, gospod

Valentin Žun

c. kr. finančni svetnik.

Pogreb predragega se vrši v ponedeljek, t. j. 20. oktobra, ob pol 4. uri iz hiše žalosti, Sv. Jakoba trg št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1918.

Olga, soproga. Milena, Uroš, Milan, Nada, otroci.

Brez posebnega obvestila.

Tužnim srcem javljamo tužno vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, sestra in teta

Marija Pirman roj. Marinko

danes v nedeljo 20. oktobra 1918 ob pol 7. uri zjutraj previdena s sv. zakramenti v starosti 28 let po kratki mučni španski bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v torek 22. oktobra ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana, 20. oktobra 1918.

Zalujoči ostali.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znanecem pretresujočo vest, da je naša iskrenoljubljena, nepozabna soproga oziroma skrbna mamica, hčerka, svakinja in teta, gospa

Mela Prorazil-ova

soproga lekarnarja v Konjicah

v nedeljo dne 20. t. m. ob 9. uri zvečer po kratki, mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, bogu vdano preminula.

Truplo nepozabne pokojnice se boče v torek dne 22. oktobra 1918 ob 3. popoldne v mrtvašnici pri sv. Krištofu svečano blagoslovilo in nato v svrhu poznejše prepeljave v Konjice na Stajerskem položilo na pokopališče pri sv. Križu začasno v prezgodnji grob.

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1918.

mag. phar. Vaelav Prorazil, soprog.

Rudi, Melica, Vaelav, otroci. Ivan in Lina Nošan, starši.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Naša ljuba hčerka in sestra

Albina Kramar

je dne 20. t. m. vsled španske bolezni v 21. letu preminula. — Pogreb bo v torek ob 9. uri dopoldne na farno pokopališče.

Rodbina Kramar.

Želimlje, 20. okt. 1918.

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)

razpisuje za šolsko leto 1918—19

ustanove za dijake - visokošolske

1. dr. Franc Rapočevih devet po 300 K,
2. posojilniški dve po 300 K.

Pravico do ustanov imajo dijaki slovenske narodnosti (za dr. Fr. Rapočeve ustanove posebno iz mariborskega in šoštanskega okraja. Prošnjam je treba priložiti krstni list ali domovnico, ubožno spričevalo, potrdila o izpitih ter indeks.

V prošnji naj se tudi navede, ako prošnik že drugod dobiwa kako podporo ter se naj tudi naznani študijski semester.

Prošnje je vložiti do 8. novembra 1918 pri Posojilnici (Narodni dom).

Ravnateljstvo.

+

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja ob prerani smrti mojega nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Ivan Vrhovnika
uslužbenca Južne železnice,

izrekam najtoplejšo zahvalo vsem, ki so spremenili dragega pokojnika k večnemu počitku. Srčna hvala dobrim sosedom in gg. stanovskim tovarišem rajnega za poklonjeno cvetje in zelenje.

Posebno zahvalo sem dolžna velečenj. g. načelniku Ig. Šega, pod čigar vodstvom je bila ob uri žalosti nabrana in mi izročena znatna vsota. Vsem darovalcem: Bog plačaj!

Ljubljana, 19. oktobra 1918.

HELENA VERHOVNIK
s hčerko Pepco. 3994

PRODA SE nova

salonska suknja

Poizve se pri krojaču PAVŠNER, Marije Terezije cesta 14, Ljubljana.

ODDAŠTA SE dve

dve meblovani

sobi

Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3978.

Tehnica

decimálna, za 300 kg, SE ZAMENJA ZA OVES ali DETELJO pri V. JELOČNIKU, Rožna dolina-Vič. 3992

Posestvo

v vrednosti do 100.000 kron SE KUPL. Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod »V JUGOSLAVIJI« 3976.

Preklic.

Podpisana Karolina Verbič, stanujoča v Trzinu, preklicujem s tem vse žalitve in besede, katere sem govorila proti gospe ANDRASCHKE MARIJI, ker so neresnične, ter se ji obenem zahvaljujem, ker je odstopila od kazenske tožbe. 3955

KAROLINA VERBIČ.

1000 hektolitrov prima

jabolčnika

in hruševca

Tvrška WILCHER, veletrgovina, Gradec, Annenstraße 61.

Slivovko, tropinjevec, konjak

ponudim trgovcem in gostilničarjem. VILJEM SPITZER, LJUBLJANA Kolizej.

Kuhinjsko emailirano

posodo

kakor tudi portland cement ima v zalogi Martin Plut, trgovec v Črnomlju, Dolenjsko.

ISCEM pošteno in verno

kuharico

za dve osebi, veščo tudi dela na vrtu. Kje, pove upravnistvo »Slovenca« pod »VEŠČA KUCHARICA« 3912.

Pozor!

Podpisana vljudo prosi cenj. občinstvo, da bi jo obvestilo o vsaki prodaji ali barantiji, pri kateri bi bil udeležen naš sin mehanik ANTON. 3960

DRUŽINA DERMOTA,
Dolenjska cesta 12.

Možitev!

Izobražena mlada Slovenka se želi kmalu poročiti z inteligentnim Jugoslovom. Cenjene ponudbe pod: »BOŽIČ 1918« 3991 na upravnistvo »Slovenca«. — Na dopise brez naslova se ne bo oziralo. Obojestranska tajnost častna zadeva.

Pristno TOALETNO MILO
fino dišeče komad 100 gr 3 kosi K 18— 6 kos. K 34— 12 kos. K 65—

Pristno PRALNO MILO
za kg kron 26—

Pošilja proti predplačilu

M. JUNKER, izvozna trrdka Zagreb 39, Petrinjska 3. Hrvatsko.

3000 kom. trdne, stare

strešne opeke

bolj vegaste se prodaja v Goricah pri Kranju. Cena po dogovoru

E. Dolenz, Kranj.

Išče se

inštruktor

dijak 7. eventuelno 8. šole. Naslove reflektantov sprejema upravnistvo našega lista »Slovenca« pod št. 4002.

Stanovanje

IŠČE STRANKA s tremi osebami, 1 ali 2 spbi s kuhinjo za takoj ali pozneje, najraje v sredini mesta. Pismene ponudbe pod: »STANOVANJE« 3939 na upravnistvo »Slovenca«.

!! Prodaja sukanca !!

Sukanec iz bombaža iz poljskih tovaren, ki ga je oprostila centrala za bombaž, oddaja sedaj tvrška

RUDOLF ZEISBERGER
DUNAJ II., Taborstraße 8 B

in sicer le zasebnikom proti vposlatvi zneska. Poštai zavoji po K: 180—, 360—, 540— franko z zavarovano vrednostjo. 3989

Krema za britje

najboljša kakovost, rabljiva brez vode. 1 porcelan. lonček K 750

Milo za britje

pristno, najboljša vrsta 1 kos 3 K 1 kg K 34— Pošilja proti naprejš poslatvi denarja

M. JUNKER, eksportna trgovina Zagreb 39, Petrinjska 3 III. Hrv.

Konjak

za oslabele vsled starosti, proti slabostim v želodcu in proti izgubi telesne moči je stari vinski konjak pravo poživljenje. Pošilja dve poliliterski steklenici franko z zabojčkom vred za 60 K

BENEDIKT HERTL,
graščak na graščini GOLIC PRI KONJICAH, Stajersko. 3369

Delavce in delavke

sprejme takoj v službo strojnišna tovarna SAMSA & CO. v Ljubljani, Metelkova ulica 4. Zglaševanje od 4. do 5. popoldne.

VINSKI SODI

za 100 hl; prav dobre, zdrave hrastovi že rabljene prevozne vinske posode od 300 do 500 l imam naprodaj. Naslov pove uprava Slovenca pod Vinski sodi 3951.

SPREJME SE 3939

dekke

od 16. leta naprej, zmogljiva vsa domačega dela. — Poizve se pri: F. K. KAISER, puškar, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 6.

Učenca 3900

poštenih staršev, kakor tudi pomočnika

sprejme takoj KAROL CERAR, čevljarški mojster, LUKOVICA pri Domžalah

ŽELEZNIČAR

star 26 let, z 6000 K premoženja, se želi poročiti z gospodično krščanskih staršev, ki bi imela hišo z malo kmetijo ali bodisi šivilja, najraje eno uro od Ljubljane. — Resne ponudbe, če je mogoče s sliko, ki se vrne nazaj, do konca oktobra. 3953

MAJDIČ PETER,
uslužbenec državne železnice, šiška.

ČEVLJE

z lesenimi podplati v vseh velikostih dobavlja takoj tudi v večjih množinah tovarnam, graščinskim oskrbnistvom, občinam, šolam, konsumnim društvom itd. itd. naslednja prodajalna tovarne čevljev in usnjenega blaga

T. & A. BAŤA
DUNAJ II, Taborstraße 17 a.

V tej prodajalni se dobe tudi nadomestki za usnjate podplate, jermena in jermenčki za čevlje.

Vsemogočni je poklical k Sebi v cvetu mladosti našo nenadomestljivo, nepozabno hčerko, sestrično, svakinjo in teto, gospodično

Ano Anžič

hčerko mesarja, gostilničarja in posestnika,

ki je po kratki, mučni bolezni, boguvdano previdena s tolažili sv. vere izdihnila svojo blago dušo v 21. letu svoje dobe dne 19. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne.

Pogreb je bil danes dne 21. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Hradskega vas št. 66 na pokopališče k Božjemu grobu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v larni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 19. oktobra 1918.

IVAN ANŽIČ, mesar, gostilničar in posestnik, oče.

IVANA ANŽIČ, mati.

PEPCA, MINKA in TONČKA, sestre. Vsi ostali sorodniki.

4000 Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ANTON NOVAK, trgovec, gostilničar in posestnik v Štepanji vasi, naznanja žalostno vest, da je njegova sestrična in dolgoletna poslovodkinja, gospodična

Ana Anžič

v soboto, dne 19. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne, previdena s tolažili sv. vere mirno preminula.

Pogreb nenadomestljive je bil danes, dne 21. oktobra ob pol 4. uri popoldne.

Štepanja vas, dne 21. oktobra 1918.

3999 Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše iskreno ljubljene nečakinje, sestrične in tete, gospodične

Vand' pl. Strenkowska,

za častne spremstvo na njeni zadnji poti ter za poklonjene krasne cvetke izrekamo tem potom vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

3965 ZALUJOČI OSTALI.

Požitim srcem naznanja OBČINSKI ODBOR OBČINE VIČ vsem občanom in sosedom, da je njihov obče priljubljeni in spoštovani večletni župan, gospod

FRANC OBLAK

posestnik na Glinah, imejitelj srebrnega križca za civilne zasluge, član cestnega odbora ljubljanske okolice, predsednik podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, predsednik podružnice Rdečega križa itd.

dne 19. oktobra ob 4. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draga pokojnika se vrši dne 20. oktobra 1918 ob 4. uri popoldne.

OHRANIMO MU ČASTEN SPOMIN!

Na Viču, dne 19. oktobra 1918.

3986

OBČINSKI ODBOR.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše iskreno ljubljene hčerke, sestre in zaročenke, gospodične

Ane Boršnik

In za številno spremstvo na zadnji poti naše ljube pokojnice, ter vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Sploh se zahvaljujemo vsem, ki so izkazali blagi pokojnici poslednjo čast.

3972

ZALUJOČI OSTALI.

Prispevalje za sklad S. L. S.

Polhove kože krtove kože hrčkove kože

kupi po najvišjih cenah

D. Kölner

trgovina s kožami in krznom

LEIPZIG, Brühl 47.

Pošiljajte se prosijo po pošti v zavojih po 5 kg. odpadli znesek se odpošlje takoj po prejemu. 3031

KOLESARJI, POZOR! Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi prve avstr. patentirane obročje za kolesa. Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena, ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na Marije Terezije cesti 6. Kolesa se imajo pripeljati s seboj. Gen. zastopstvo za Kranjsko: Ernest Aljančič, Ljubljana. Okraj. zastopniki se sprejmejo.

Kuharica

in hišina

se sprejmeta takoj. LJUBLJANA, Kongresni trg 14, I. nadstr.

Naznanilo preselitve.

Ugarska delavica

Vil. Sequardt

Židovska ulica št. 1 se nahaja od 21. okt. v Dalmatinovi ulici št. 5, prtlj.

ISČE se 10 do 20 vagonov

bukovih ali
stičnih drva

za kurivo

Dobavitelj naj javi podpisano ceno franko vagon od oddajne postaje. Dobava drv bi se morala pričeti v začetku meseca novembra in zaključiti okoli 15. decembra 1918.

Pazin, Istra, dne 17. oktobra 1918.

Glavarstvo občine.

Glavar:

Dr. Š. Kurelló, s. r.

Prostovoljna dražba

pohištva

postelje, omare i. dr. se vrši v torek, 22. oktobra t. l. ob 9. dopoldne v hiši Križevniška ulica št. 4, II. nadstropje.

Sobna oprava

obstoječa iz treh sob in kuhinje, SE PRODA radi smrti. Ogledati jo je mogoče vsak dan od 2. do 4. v Ljubljani na Erjavčevi cesti št. 4, pritličje, levo. 3909

Srbež

LISAJE
GARJE
PEGE

in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno PARATOL, domače mazilo. Ne maže, je popolnoma brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 5", dvojno-velik lonček K 9". Dalje PARATOL-positivni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škatla K 3". Oboje se dobiva po povzetju ali predplačilu pri tvrdki 3434

PARATOL - WERKE lekar ULMER BUDAPEST VII-27, Rózsza utca 21.

Domača semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & komp., preje PETER LASSNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG. 2534

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebni potreščin

Anton Z. Finžgar

VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi :: oljate portrete na platno :: izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek

prvi fotografski in povečevalni zavod

V LJUBLJANI
KOLODVORSKA ULICA št. 34a.

Tužnim srcem naznanjamo, da je Bog vsemogočni poklical k Sebi v boljše življenje našega iskreno ljubljene očeta, gospoda

Antona Slavec

posestnik

ki je v soboto, dne 19. t. m. zatisnil trudne zemske oči, prejemši svete zakramente za umirajoče.

Pogreb preblagega rajnika se vrši v ponedeljek dne 21. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v pobožen spomin.

Kranjska gora, dne 20. oktobra 1918.

Žalujoči rodbini Slavec in Zore.

4007

ZAHVALA.

Za premnože tolažljive izraze srčnega sočutja, ki so nama došli ob nenadni smrti in pretresljivi izgubi najinega nepozabnega sina

Danila Borisa,

za vse poklonjene vence in šopke ter posebno tudi za obilno in častno spremstvo na zadnji poti preljubelega pokojnika izrekava s tem vsem in vsakemu posebej globoko in iskreno zahvalo.

V Ljubljani, dne 18. oktobra 1918.

3967

DR. DANILO IN FERNANDA MAJARON.

ZAHVALA.

ZA MNOGE DOKAZE SOČUTJA OB BRIDKI IZGUBI NAŠEGA LJUBLJENEGA SOPROGA IN OČETA

MATIJE JANEŽICA

IZREKAMO TEM POTOM NAJISKRENEJŠO ZAHVALO.

ZALUJOČA RODBINA.

3993

Brez posebnega obvestila.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš nad vse ljubljani in nepozabni soprog, oče, sin, brat, gospod

DRAGOTIN REPE

trgovec in posestnik, sedaj ognjičar pri c. kr. top. polku 22 v Beljaku,

v rezervni bolnici v starosti 48 let po kratki, mučni bolezni v četrtek, dne 17. vinotoka 1918, ob tri četrt na 4. uro zjutraj, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Začasni pogreb je bil v Beljaku v soboto, 13. t. m. ob 3. uri popoldne. Po končani vojni se prepelje truplo pokojnega na pokopališče na Bledu.

Na Bledu, dne 17. vinotoka 1918.

JERICA REPE, soproga.

DRAGICA in SLAVKO, otroka. VINKO REPE, oče. VILJEM, MALKO, TONČKA, KATARINA, brat in sestre.

FRANC ADAMIČ, c. kr. davčni oficijal, naznanja vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je njemu nepozabna, iskreno ljubljena soproga, gospa

Minka Adamič roj. Sabec

v nedeljo, dne 13. t. m. popoldne ob 5. uri po kratki, zelo mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice je bil v torek dne 15. t. m. Kamnik, dne 18. oktobra 1918.

Za premnože dokaze iskrenega sočutja povodom smrti moje nepozabne soproge, gospe

Minka Adamič roj. Sabec

Izrekam č. duhovništvu, cenj. sorodništvu in častitim damam za častno spremstvo do prežgodnjega groba pokojnice, za poklonjeno krasno cvetje in vence, za utehe polne žalostinke gg. pevcev najtoplejšo zahvalo.

V nemalo zadoščenje mi je požitnovalno in trudaljubno delo onih cenj. dam in gospodov, ki so v poslednjih urah moji Minki lajšali trpljenje in meni kot novodošlemu stali v teh težkih naukapolnih dneh s prijateljskimi nasveti in odkrito kolegijskosti ob strani.

Naj jim bude Vsegamogočni plačnik!

3959